

Sygn. akt I ACa 1422/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Lamparska
Sędziowie:	SSA Aleksandra Marszałek SSA Anna Guzińska (spr.)
Protokolant:	Teresa Wróbel - Płatek

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2012 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **T. B.**

przeciwko (...) **Spółdzielni (...) w O.**

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 27 października 2011 r. sygn. akt I C 1410/10

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 października 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu uchylił uchwałę nr 1 Walnego Zgromadzenia Członków (...) Spółdzielni (...) w O.z dnia 03.11.2010 r.w sprawie wykreślenia powodaz rejestru członków spółdzielni.

Wyrok ten zapadł w oparciu o następujące ustalenia i rozważania Sądu Okręgowego.

W dniu 9 czerwca 1989 r. powód T. B. został przyjęty w poczet członków pozwanej (...) Spółdzielni (...) w O.

Powód, mając wyższe wykształcenie rolnicze, początkowo pracował w pozwanej Spółdzielni na stanowisku agronoma. W związku z likwidacją stanowiska agronoma, w dniu 11 marca 1991 r. został przeniesiony na stanowisko sprzedawcy w sklepie prowadzonym przez Spółdzielnię. W dniu 5 lutego 1992 r. w/w stosunek pracy został, na wniosek powoda, rozwiązany za porozumieniem stron.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2006 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu, w sprawie o sygn. akt I C 1036/05 ustalił, że powód T. B., pomimo rozwiązania stosunku pracy, pozostaje w dalszym ciągu członkiem (...) Spółdzielni (...) w O.. W dniu 13 lipca 2006 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację strony pozwanej od tego wyroku.

Uchwałą z dnia 26 października 2006 r. Walne Zgromadzenie Członków (...) Spółdzielni (...) w O. wyraziło zgodę na likwidację działu handlowego Spółdzielni - sklepu ogrodniczo-nasiennego.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2007 r. (sygn. akt I C 644/07) Sąd Okręgowy we Wrocławiu uchylił podjętą w dniu 18 kwietnia 2007 r. przez Komisję Rewizyjną pozwanej Spółdzielni uchwałę nr 1, wykreślając powoda z rejestru członków Spółdzielni z powodu nie świadczenia przez niego pracy w Spółdzielni przez okres dłuższy niż 3 miesiące i braku możliwości zatrudnienia powoda w spółdzielni, z powodu ograniczenia jej działalności.

W dniu 28 marca 2008 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację strony pozwanej od wyroku z dnia 23 listopada 2007 r.

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2009 r. tut. Sąd oddalił powództwo T. B. o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni z dnia 10 grudnia 2008 r. w przedmiocie utrzymania dokonanej uchwałą Komisji Rewizyjnej Spółdzielni wykreślenia powoda z rejestru członków z uwagi na likwidację działalności handlowej, w której powód był stale zatrudniony, oraz brak możliwości zatrudnienia go w ramach innej działalności spółdzielni.

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2009 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, zmienił w/w wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu i uchylił zaskarżoną przez powoda uchwałę Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni z dnia 10 grudnia 2008 r. .

Po uchyleniu uchwały wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 5 listopada 2009 r., pozwana Spółdzielnia zwróciła się do T. B. o uzupełnienie udziału podstawowego, traktując powoda jako osobę ubiegającą się o status członka w Spółdzielni. Tytułem uzupełnienia udziału podstawowego w (...) Spółdzielni (...) w O., T. B. uiścił 100 zł. Wcześniej powód uzyskał informację o tym, iż posiada zapłacone 98 zł oraz, że obowiązujący udział początkowy wzrósł z kwoty 100 zł do 200 zł.

Dalej Sąd Okręgowy ustalił, że paragraf 15 Statutu (...) Spółdzielni (...)w O. przyjętej uchwałą nr 4 Walnego Zgromadzenia członków Spółdzielni z dnia 25 marca 2009 r. stanowił:

„Członek nie wykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego nie zawinionych może być pozbawiony członkostwa uchwałą przez wykreślenie. Wykreślenie może nastąpić w szczególności w przypadku:

- niewniesienia w obowiązującym terminie wpisowego, udziałów i wkładów przewidzianych w statucie;
- likwidacji lub ograniczenia działalności, w której członek był stale zatrudniony, a Spółdzielnia nie ma możliwości trwale zatrudniać go w innej działalności, z tym, że nie dotyczy to członków posiadających wkłady gruntowe;
- nieświadczenie pracy w Spółdzielni przez okres dłuższy niż 6 miesięcy lub czas przekraczający okres indywidualnego zwolnienia członka ze świadczenia pracy na zajmowanym stanowisku, a Spółdzielnia nie ma innych możliwości dalszego jego zatrudnienia;
- utraty pełnej zdolności do czynności prawnych;
- wyczerpania prawa do zasiłków chorobowych.
- Paragraf 15 Statutu (...) Spółdzielni (...) w O. przyjętego uchwałą nr 4 Walnego Zgromadzenia członków Spółdzielni z dnia 28 kwietnia 2010 r. stanowił:

„Członek trwale nie wykonujący obowiązków i praw statutowych, może być wykreślony ze spółdzielni uchwałą Walnego Zgromadzenia, jeżeli jego członkostwo stało się bezprzedmiotowe. Wykreślenie może nastąpić w szczególności w przypadku:

- nie wniesienia w obowiązującym terminie wpisowego, udziałów i wkładów przewidzianych w statucie;
- likwidacji lub ograniczenia działalności, w której członek był stale zatrudniony, z tym, że nie dotyczy to członków posiadających wkłady gruntowe;
- nieświadczenie pracy w Spółdzielni przez okres dłuższy niż 6 miesiące lub czas przekraczający okres indywidualnego zwolnienia członka ze świadczenia pracy na zajmowanym stanowisku, a Spółdzielnia nie ma innych możliwości dalszego jego zatrudnienia;
- nie wypełniania obowiązków członkowskich;
- naruszenia zasady statutu, regulaminów oraz inne uchwały organów statutowych;
- działań na szkodę spółdzielni;
- utracił uprawnienia konieczne do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku;
- utraty pełnej zdolności do czynności prawnych;
- wyczerpania prawa do zasiłków chorobowych

Powód zaskarżył uchwałę zmieniającą statut w w/w zakresie.

Wyrokiem wydanym przez tut. Sąd w dniu 17 grudnia 2010 r. (sygn. akt IC 870/10) stwierdzono nieważność uchwały pozwanej Spółdzielni zmieniającej statut. Wyrokiem z dnia 24 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, w sprawie o sygn. akt I A Ca 209/11, oddalił apelację pozwanej Spółdzielni od wyroku stwierdzającego nieważność uchwały zmieniającej statut.

Zgodnie z § 12 Statutu Spółdzielni, Członkowie Spółdzielni obowiązani są do:

1. wniesienia wpisowego;
2. wpłacenia zadeklarowanych udziałów;
3. wniesienia wkładów gruntowych i pieniężnych stosownie do postanowień statutu;
4. uczestniczenia w Walnych Zgromadzeniach;
5. wykonywania pracy w Spółdzielni lub świadczenia produkcji i usług stosownie do potrzeb Spółdzielni;
6. podnoszenia swoich kwalifikacji ogólnych i zawodowych;
7. dbałości o majątek i pomnażanie dochodów Spółdzielni;
8. uczestniczenia w pokrywaniu strat Spółdzielni do wysokości zadeklarowanych udziałów, z uwzględnieniem kwot przeniesionych z funduszu zasobowego;
9. przestrzegania postanowień statutu i regulaminu oraz uchwał organów Spółdzielni.

Pismem doręczonym powodowi 24 czerwca 2010 r. Spółdzielnia powiadomiła powoda o planowanym na dzień 21 lipca 2010 r. Walnym Zgromadzeniu Członków

Spółdzielni w przedmiocie podjęcia m.in. uchwały o wykreśleniu T. B. z listy członków (...) Spółdzielni (...) w O., z przyczyn: niewniesienia w obowiązującym terminie wpisowego, udziałów i wkładów przewidzianych w statucie, likwidacji działalności, w której powód był stale zatrudniony, nieświadczenie pracy w Spółdzielni przez okres dłuższy niż 6 miesięcy, niewypełnianie obowiązków członkowskich. W piśmie Zarząd powiadomił powoda o możliwości złożenia wyjaśnienia w kwestii wykreślenia z rejestru członków.

W dniu 21 lipca 2010 r. Walne Zgromadzenie Członków (...) Spółdzielni (...) w O. podjęło uchwałę w sprawie wykreślenia T. B. z pocztu członków Spółdzielni. W uzasadnieniu uchwały podano: niewniesienie w terminie udziałów i wkładów przewidzianych w Statucie, likwidacja działalności handlowej, w której członek był stale zatrudniony, zlikwidowanie stanowiska sprzedawcy, niewypełnienie przez T. B. obowiązków członkowskich określonych w §12 Statutu Spółdzielni.

Mając te ustalenia na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd ten podkreślił, że podstawę zaskarżonej uchwały stanowił art. 24 § 3 Prawa spółdzielczego, zgodnie z którym członek niewykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych może być wykreślony z rejestru członków spółdzielni; przyczyny wykreślenia określa statut. Wykreślenia może dokonać, stosownie do postanowień statutu, rada nadzorcza albo walne zgromadzenie spółdzielni (art. 24 § 4 zd. 1 Prawa spółdzielczego).

Powód nie zgłosił zarzutów formalnych co do prawidłowości zaskarżonej uchwały Walnego Zgromadzenia Członków. Domagał się natomiast jej uchylenia z uwagi na to, że została ona podjęta na podstawie § 15 statutu, który został przez stronę pozwaną zmieniony właśnie na potrzeby wykreślenia powoda z rejestru członków Spółdzielni i który, w ocenie powoda, zmierza do pokrzywdzenia tych członków spółdzielni, którzy z niezależnych od siebie przyczyn zostali pozbawieni prawa do pracy.

Wskazał też Sąd Okręgowy, iż kwestię członkostwa osób nieposiadających wkładów gruntowych, wykluczonych ze Spółdzielni w przypadku likwidacji lub ograniczenia działalności, w której członek był stale zatrudniony, w braku po stronie Spółdzielni możliwości trwałego zatrudniania go w innej działalności, przesądził Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 5 listopada 2009 r., wydanym w postępowaniu odwoławczym od wyroku tut. Sądu Okręgowego.

Odnosząc się do przyczyn wykluczenia powoda ze Spółdzielni Sąd Apelacyjny podkreślił, że rozróżnienie wykluczenia i wykreślenia uzasadnione bywa - poza elementem zawinienia - także tym, że pozbawienie członkostwa z przyczyn niezawinionych nie powinno mieć charakteru dyskryminacyjnego. W odniesieniu do przyczyn z rejestru członków spółdzielni, ustawa ogranicza się jedynie do stwierdzenia, że następuje ono wówczas, gdy członek nie wykonuje swych obowiązków statutowych, w statucie sprecyzowanych. Z treści statutu powinno wynikać, co stanowi przyczynę uzasadniającą wykreślenie członka z rejestru, bowiem jakakolwiek dowolność działania spółdzielni mogłaby prowadzić do niepożądanych społecznie skutków. Sąd Apelacyjny wskazał, że choć przyczyn uzasadniających wykreślenie członka z rejestru członków spółdzielni może być wiele, zależą one m. in. od takich czynników, jak typ spółdzielni i rodzaj prowadzonej przez nią działalności. Ustawa wymaga, aby chodziło o przyczyny niezawinione przez członka spółdzielni, rzecz jednak w tym, aby te przyczyny były także niezawinione przez samą spółdzielnię (np.: konieczność zmiany organizacyjnej czy gospodarczej).

Sąd Apelacyjny podkreślił, iż o ile została w przypadku powoda spełniona przesłanka polegająca na likwidacji działalności handlowej, w której powód ostatnio był stale zatrudniony, z tym skutkiem, że zlikwidowano stanowisko sprzedawcy, o tyle nie ma zgody na to, że została spełniona druga przesłanka polegająca na trwałej niemożności zatrudnienia powoda bezpośrednio przy produkcji roślinnej, tj. jedynej produkcji, jaka w spółdzielni jest prowadzona. Jednocześnie Sąd Apelacyjny wskazał na istniejące po stronie pozwanej Spółdzielni obiektywne możliwości zapewnienia T. B. zatrudnienia w szeroko rozumianej produkcji rolnej (roślinnej) prowadzonej przez pozwaną, dla którego to zatrudnienia wyższe wykształcenie powoda nie musiało stanowić jakiegokolwiek przeszkody.

Wskazując na rzeczywistość osiąganą przez (...) Spółdzielnie (...) w O. dochody, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu uznał, że ograniczenie produkcji roślinnej do 500 ha nie ograniczało strony pozwanej w kwestii zapewnienia powodowi pracy przy tej produkcji. Nie została zatem spełniona druga przesłanka wykluczenia powoda z rejestru członków spółdzielni, przewidziana § 15 ust. 1 tiret II statutu spółdzielni.

Biorąc powyższe pod uwagę, sąd ten stwierdził, że wskazane przez pozwaną Spółdzielnię pismem doręczonym powodowi 24 czerwca 2010 r., a następnie w zaskarżonej uchwale przyczyny wykreślenia T. B. z listy członków (...) Spółdzielni (...) w O., tj.: likwidacja działalności, w której powód był stale zatrudniony i nieświadczenie przez powoda pracy w Spółdzielni przez okres dłuższy niż 6 miesięcy, w braku możliwości zapewnienia przez Spółdzielnię innego zatrudnienia, obiektywnie nie istniały, o czym wcześniej przesądził prawomocny wyrok Sądu w sprawie I ACa 940/09. Stosunek prawny powstały na gruncie wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym I ACa 940/09 jest skuteczny erga omnes., Powyższy prawomocny wyrok, z punktu widzenia jego prejudycjalnego znaczenia także w innej sprawie, swą mocą powoduje, że nie jest możliwe odmienne ocenienie i uregulowanie tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami, z czym w przypadku wskazanej wyżej przyczyny wykreślenia powoda z listy członków, mamy do czynienia.

Uznał też Sąd Okręgowy, że powód słusznie podniósł że stanowiący podstawę wykluczenia powoda z listy członków pozwanej spółdzielni § 15 Statutu w brzmieniu nadanym mu uchwałą Walnego Zgromadzenia Spółdzielni dnia 28 kwietnia 2010 r., uniezależniający przyczyny wykluczenia członka ze Spółdzielni od warunków istniejących (w chwili likwidacji lub ograniczenia działalności, w której członek był stale zatrudniony), po stronie Spółdzielni obiektywnych możliwości zagwarantowania członkowi pracy, nie mógł stanowić podstawy wykluczenia powoda z rejestru członków Spółdzielni. Prawomocnym wyrokiem Sądu, stwierdzona została nieważność uchwały zmieniającej brzmienie §15 Statutu Spółdzielni, co oznacza, że w chwili podejmowania zaskarżonej w niniejszym postępowaniu uchwały o wykluczeniu powoda z listy członków - obowiązywał §15 statutu w dotychczasowym brzmieniu, tj. w tym samym, który był podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sprawie IC 10/09.

Podkreślić, też sąd że w wyroku rozstrzygającym kwestię ważności uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni z dnia 28 kwietnia 2010 r. wskazano że zmiany . §15 ust. 1 Statutu poprzez dodanie do tego ustępu słowa „praw” pozostały w sprzeczności z art. 24 §3 Prawa Spółdzielczego, stanowiącego, że członek nie wykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych może być wykreślony z rejestru członków Spółdzielni. Jak wskazał Sąd, przepis ten poprzestaje na ogólnym sformułowaniu, że mają to być przyczyny niezawinione, zaś dokładne ich oznaczenie winno wynikać ze Statutu. Dodanie zatem do tego uregulowania słowa „praw” oraz zastąpienie ustawowego tekstu odnoszącego się do przyczyn niezawinionych, poprzez wprowadzenie zapisu, że „członkostwo stało się bezprzedmiotowe” pozostaje w wyraźnej sprzeczności z unormowaniem z art. 23 §3 Prawa spółdzielczego i zmienia zasadniczo charakter tego uregulowania. Sąd uznał także, że zapis §15 tiret 2 w brzmieniu nadanym zaskarżoną uchwałą z dnia 28 kwietnia 2010 r., poprzez wykreślenie słów „a spółdzielnia nie ma możliwości trwale zatrudnić go przy tej działalności”, jest również sprzeczny z art. 155 §1 Prawa spółdzielczego, wskazującego, że dążenie do zapewnienia pracy członkowi Spółdzielni jest ustawowym obowiązkiem dwustronnym, ciężącym zarówno na członku Spółdzielni, jak i na samej Spółdzielni, reprezentowanej przez Zarząd.

Uznał też sąd, że wskazane przez Spółdzielnię w uchwale Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni z dnia 21 lipca 2010 r. przyczyny wykreślenia z listy członków Spółdzielni powoda T. B. sprowadzające się do zarzutu niewiniesienie w terminie udziałów i wkładów przewidzianych w Statucie także nie istniały. Z przesłuchania w charakterze strony pozwanej - W. L. - wynika, że zarzut ten opierał się na błędnej konstatacji, polegającej na uznaniu, że T. B. w związku z wyrokiem Sądu Apelacyjnego wydanym w sprawie I ACa 940/09 stał się nowym członkiem Spółdzielni, zatem winien zapłacić 200 zł udziału, zgodnie ze statutem. Ponieważ jednak powód uiścił jedynie 100 zł, przyczyna jego wykreślenia z listy członków Spółdzielni w świetle podstaw wskazanych w §15 Statutu, stała się, zdaniem strony pozwanej, oczywista.

W ocenie Sądu, powód w chwili wydania wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, uchylającego wykreślającą go z rejestru członków uchwałę nr 1 Walnego Zgromadzenia

Członków Spółdzielni z dnia 10 grudnia 2008 r., był pełnoprawnym członkiem Spółdzielni i tak jak wszyscy „starzy” członkowie(...) Spółdzielni (...) w O., nie był zobowiązany do „uzupełnienia” wkładów. Wyrok uchylający uchwałę powodował jej eliminację z obrotu prawnego, przez co „powróciły” stosunki prawne istniejące przed jej podjęciem. Należy zatem uznać, iż w chwili podjęcia zaskarżonej w niniejszym postępowaniu uchwały wskazane w niej przyczyny wykreślenia powoda, opierające się na zarzucie braku pełnego pokrycia udziału początkowego, obiektywnie, nie istniały.

Zaskarżona uchwała nr 1 Walnego Zgromadzenia Członków pozwanej Spółdzielni, z dnia 3 listopada 2010 r. wskazuje na jeszcze jedną grupę przyczyn wykreślenia T. B. z listy członków Spółdzielni, a mianowicie na „niewypełnianie przez powoda obowiązków członkowskich określonych w §12 Statutu Spółdzielni”. Strona pozwana zarzuciła w w/w kontekście, że powód nie wpłacił zadeklarowanych udziałów, nie wniósł wkładów gruntowych i pieniężnych, nie uczestniczył w Walnych Zgromadzeniach, nawet w tych, gdzie ma prawo wypowiedzieć się przed jego wykreśleniem, nie przestrzega postanowień statutu i regulaminu oraz uchwał organów Spółdzielni, szkaluje członków Spółdzielni i jej zarząd, nie dba o rozwój Spółdzielni. Przy czym ciężar wykazania wspomnianych okoliczności spoczywał na stronie pozwanej (art. 6 k.c.).

Podkreślić, należy, iż rolą Sądu w postępowaniu o wykreślenie członka z rejestru członków spółdzielni nie jest dokonywanie oceny całokształtu zachowania się i działalności członka, lecz polega ona na zbadaniu, czy przyczyny podane w uchwale o wykreśleniu istniały i czy wykreślenie członka z tych właśnie przyczyn nie naruszyło przepisów prawa lub postanowień statutu. Stwierdził sąd że podane w w/w zakresie przyczyny wykreślenia powoda z listy członków Spółdzielni, de facto, z punktu widzenia regulacji zawartej w art. 24§ 2 Prawa spółdzielczego, jak również w świetle postanowień Statutu pozwanej Spółdzielni (§14), nie mieszczą się w grupie przyczyn skutkujących wykreśleniem członka z rejestru członków lecz w grupie przesłanek skutkujących wykluczeniem członka ze Spółdzielni, bowiem ich charakter świadczyć miał o zawinionym działaniu T. B. w stosunku do pozwanej Spółdzielni Produkcyjnej. Zarzuty kierowane w ten sposób pod adresem powoda nie mogły stać się podstawą wykreślenia go z listy członków pozwanej Spółdzielni.

Tym niemniej, uznając wskazane przez Spółdzielnię przesłanki wykreślenia, za niezawinione przez powoda, w ocenie Sądu, pozwana Spółdzielnia nie wykazała, aby powód T. B. dopuścił się względem spółdzielni wymienionych wyżej naruszeń postanowień statutowych, w tym nieprzestrzegania regulaminu oraz uchwał organów Spółdzielni szkalowania członków Spółdzielni i jej Zarząd. Powód ma prawo dokonywać krytyki działalności Zarządu Spółdzielni, także pod kątem gospodarności tej działalności. Dokonana w pozwie krytyka, nie przekroczyła, zdaniem Sądu, dopuszczalnych granic, natomiast strona pozwana poza zabarwionymi treścią emocjonalną twierdzeniami zawartymi z w odpowiedzi na pozew, nie wykazała, aby T. B. swoją aktywnością w sposób uporczywy utrudniał działalność (...) Spółdzielni (...) w O., lub też rzeczywiście od wielu lat szkalował członków Spółdzielni i Zarząd Spółdzielni, „kierując obraźliwe, bezpodstawne, kłamliwe zarzuty dotyczące niegospodarności Spółdzielni, zarzuty działań sprzecznych z prawem”.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zaprzestanie realizowania swoich uprawnień, a za takie należy uznać prawo członka spółdzielni do złożenia wyjaśnień w kwestii ewentualnych zarzutów skutkujących wykreśleniem lub wykluczeniem go z rejestru członków spółdzielni, nie może skutkować negatywnymi dla członka spółdzielni konsekwencjami. Podobnie, zresztą jak skorzystanie przez członka, z tychże praw. Wykreślenie członka spółdzielni z uwagi na zaprzestanie realizacji i przez niego swych statutowych praw, sprzeczne jest z przepisem art. 22 ust. 3 Prawa spółdzielczego, bez wątpienia także w sposób oczywisty godzi w interesy członków spółdzielni, w tym powoda.

W konsekwencji, wobec niezaimplementowania się przesłanek wykreślenia powoda z rejestru członków Spółdzielni, na podstawie art. 42 §3 Prawa spółdzielczego, uchylono zaskarżoną uchwałę w punkcie I sentencji wyroku i obciążono stronę pozwaną kosztami procesu.

Od wyroku tego apelację wniosła strona pozwana, zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje. Ewentualnie pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwana zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego: - przepisów art. 42 § 3 oraz art. 24 § 3 Prawa spółdzielczego oraz § 15 Statutu Spółdzielni poprzez przyjęcie, że w dacie podjęcia uchwały nie istniały przyczyny do wykreślenia powoda z rejestru członków Spółdzielni;
- sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, poprzez przyjęcie, że pozwana nie zaoferowała dowodów w zakresie stwierdzenia, że powód szkuluje członków Spółdzielni i Zarząd Spółdzielni, kierując obraźliwe, bezpodstawne, kłamliwe zarzuty dotyczące niegospodarności Spółdzielni, zarzuty działań sprzecznych z prawem;
- niepoprawnie wnioskowanie, poprzez przyjęcie, że „niewypełnianie przez powoda 'obowiązków członkowskich określonych w § 12 Statutu Spółdzielni (zarzuty, że powód nie płacił zadeklarowanych udziałów, nie wniósł wkładów gruntowych i pieniężnych, nie uczestniczy w Walnych Zgromadzeniach, nawet w tych gdzie ma prawo wypowiedzieć się przed jego wykreśleniem, nie przestrzega postanowień statutu, regulaminu i uchwał organów Spółdzielni, szkuluje członków Spółdzielni i jej zarząd, nie dba o rozwój Spółdzielni) - z punktu widzenia regulacji zawartej w art. 24§2 Prawa Spółdzielczego, jak również w świetle postanowień Statutu pozwanej Spółdzielni (§14), nie mieszczą się w grupie przyczyn skutkujących wykreśleniem członka z rejestru członków lecz w grupie przesłanek (skutkujących wykluczeniem członka ze Spółdzielni, bowiem ich charakter świadczyć miał o zawinionym działaniu T. B. w stosunku do pozwanej (...) Spółdzielni (...);
- błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez mylenie wkładu obowiązkowego z udziałem pieniężnym co skutkowało błędnym przyjęciem, że powód uzupełnił o 100 zł swój udział podstawowy, podczas gdy wpłacił on tę kwotę tytułem wkładu, zgodnie z opisem na przelewie.

Sąd Apelacyjny zważył :

Apelacja strony powodowej podlega oddaleniu jako nieuzasadniona.

Na wstępie swych rozważań Sąd Apelacyjny podkreśla, że ustanie członkostwa na skutek wykreślenia może nastąpić tylko z przyczyn niezawinionych. Ustawa Prawo Spółdzielcze owych przyczyn nie wskazuje odsyłając w tym zakresie do statutu. Z ustaleń przeprowadzonych w sprawie i niekwestionowanych przez pozwaną wynika, że powód został wykreślony z rejestru członków spółdzielni w oparciu o uregulowania statutu (§ 15) zmienione uchwałą nr 4 z dnia 28.4.2010r. r. co do której prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24.3.2011 r. (sygn. akt I Aca29/211,) stwierdzono jej nieważność. Zatem powołane w uzasadnieniu uchwały o wykreśleniu powoda z rejestru członków spółdzielni przyczyny wykreślenia nie mogły mieć za swą podstawę tych zapisów statutu, co do których prawomocnie przesądzone, że są one nieważne. Sąd Apelacyjny podkreśla, iż z treści uchwały o wykreśleniu powoda, wynika że właśnie owe uchylone uregulowania zawarte w § 15 ust 1 zdanie 1 (dodanie „niewykonywanie praw członkowskich „i bezprzedmiotowość członkostwa oraz tiret 2 § 15 usunięcie zapisu a „spółdzielnia nie ma możliwości trwale zatrudnić go w innej działalności...”) stanowiły podstawę do wykreślenia go z rejestru członków. Powyższe wprost wynika z pisma spółdzielni do powoda z 16.06.2010 r. (k -29) oraz uzasadnienia uchwały. Stwierdzając nieważność uchwały wprowadzającej te zapisy Sąd uznał, że owa zmiana statutu zwalnia spółdzielnię z obowiązku dążenia do zatrudniania swych członków, a co za tym idzie pozostaje w sprzeczności z art.155 § 1 Prawa Spółdzielczego i z tego względu uznał, że uchwała jest nieważna. Reasumując powyższe statut w brzmieniu nadanym mu uchyloną uchwałą, nie mógł stanowić podstawy do wykreślenia powoda z rejestru członków, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy. Powyższe skutkuje uznaniem, że przyczyny wykreślenia powoda z powołaniem się na

likwidację stanowiska sprzedawcy i zaprzestanie prowadzenia przez spółdzielnię działalności handlowej oraz trwałą niemożliwość zatrudnienia, zostały już ocenione jako bezpodstawne w sprawie I ACa 940/09. Racje ma zatem Sąd meriti, że w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych odmienna ocena tych samych przyczyn wykreślenia powoda z członkostwa w spółdzielni nie jest możliwa. W tym miejscu Sąd Apelacyjny dodaje, że działalność gospodarcza (...)spółdzielni (...) oparta jest na pracy osobistej członków i spółdzielnia winna dążyć do zapewnienia tej pracy, jak również członek spółdzielni winien dążyć do zatrudnienia go w spółdzielni- jest to zatem obowiązek dwustronny. W przedmiotowej sprawie również pozwana nie wykazała a na niej spoczywa ciężar dowodu, że istniały podstawy do wykreślenia powoda nie świadczącego pracy w spółdzielni - z przyczyn od spółdzielni niezawinionych.

Powyższe skutkuje uznaniem, że powoływany w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego a to art. 42&3 i 24 &3 Prawa spółdzielczego należy ocenić jako nieuzasadniony.

Również powód wykazał, że nie są uzasadnione podstawy jego wykreślenia z tych przyczyn, że nie wniósł w terminie udziałów i wkładów przewidzianych w statucie. Apelujący nie zdołał skutecznie zakwestionować ustaleń sądu, że powód wymagane udziały i wkłady wniósł, Natomiast twierdzenia spółdzielni o ich braku wynikają z bezpodstawnego uznania, że powód w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sprawie I C1036/05 stał się nowym członkiem i powinien uzupełnić udział obowiązkowy. Niezależnie od powyższego powód uzupełnił ten udział, zaznaczając jedynie mylnie na dokumencie wpłaty, że uzupełnia „obowiązkowy wkład” zamiast obowiązkowy udział. Natomiast co do nie wniesienia wkładów to ani z uchwały o wykreśleniu powoda ani też twierdzeń pozwanej nie wynika w jakiej wysokości i jakich terminach powód był obowiązany wnieść wkłady. Z faktu, że statut spółdzielni przewidywał wniesienie również wkładów (poza udziałem podstawowym) nie wynika jeszcze, że powód tego obowiązku nie spełnił, a w każdym razie to rzeczą pozwanej było wskazanie jakiej konkretnie należności powód nie uiszczył. Ogólne powołanie się na brak wpłaty wkładów, nie może stanowić podstawy do wykreślenia powoda i umyka się spod kontroli sądowej, skoro nie wskazano konkretnie, o jakie należności chodzi. W tym stanie rzeczy zarzuty apelacji co błędnych ustaleń sadu w tym zakresie należy uznać za chybione.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów zawartych w apelacji należy podkreślić, że rzeczą sądu jest badanie czy istnieją podstawy wykreślenia powoda wskazane w statucie i jednocześnie powołane w uchwale o wykreśleniu członka spółdzielni a nie jeszcze inne przyczyny, które ani nie były przedmiotem obrad walnego zgromadzenia, na którym wykluczono powoda ani też nie zostały wprost powołane w samej uchwale. W toku procesu a w szczególności w odpowiedzi na pozew pozwana przedstawiła twierdzenia, które odnosiły się do podstawy wykreślenia wskazanej ogólnie w uchwale jako „niewypełnienie obowiązków członkowskich określonych w § 12 statutu”. W uchwale o wykreśleniu powoda nie sprecyzowano jakich konkretnych obowiązków powód nie wykonywał. W § 12 statutu mowa jest o szeregu różnych obowiązkach pkt 1-9). Brak konkretyzacji które z nich zostały przez powoda naruszone i w jaki sposób uniemożliwia zarówno powodowi jak i sądowi doniesienie się do tej kwestii. Strona pozwana nie wskazywała by twierdzenia i dowody przywołane w odpowiedzi na pozew co do sposobu naruszenia obowiązków członkowskich przez powoda (szkalowanie spółdzielni) były przedmiotem obrad walnego zgromadzenia na którym podjęto uchwałę o wykluczeniu powoda, Nadto zarzut ten jako działanie zawinione może stanowić podstawę do wykluczenia powoda ze spółdzielni a nie do jego wykreślenia. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że podjęcie uchwały o wykreśleniu członka z przyczyn zawinionych przez niego i tak powoduje że taka uchwała podlega uchyleniu jako sprzeczna z prawem, bowiem wykreślenie następuje tylko z przyczyn niezawinionych. Fakt, że istniały zdaniem apelującej podstawy do podjęcia uchwały o wykluczeniu z powodu owych szykan nie ma znaczenia skoro takiej uchwały nie podjęto. Natomiast sąd nie jest uprawniony do zmiany treści podjętej uchwały. Sąd Okręgowy zaznaczył, że kwestie szykanowania spółdzielni stanowią przyczyny zawinione stanowiące podstawę do wykluczenia jednakże odniósł się w uzasadnieniu do tych zarzutów, oceniając je za nieuzasadnione. Powyższe stało się podstawą zarzutów apelacyjnych pozwanej, a mianowicie sprzeczności ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że pozwana nie zaoferowała dowodów co do szkalowania członków spółdzielni i jej zarządu przez powoda. Z powołanych już wyżej przyczyn Sad Apelacyjny staje na stanowisko, że badanie tych zarzutów było zbędne i brak jest podstaw by Sąd Apelacyjny w sposób szczegółowy wypowiadał się w tej kwestii. Również rację ma Sąd Okręgowy, że okoliczność, iż powód nie wypowiedział

się na Walnym Zgromadzeniu przed jego wykreśleniem nie może stanowić podstawy do jego wykreślenia go z rejestru członków.

Niezawinione niewypełnienie obowiązków członkowskich (§ 15 statutu) może wprawdzie stanowić podstawę wykreślenia z członkostwa w spółdzielni, jednakże pozwana tego rodzaju przyczyn nie wskazywała, a jak już wyżej zaznaczono ogólne powołanie się na §12 statutu nie może stanowić uzasadnionej przyczyny do wykreślenia powoda.

W tym stanie rzeczy apelacje pozwanej należało oddalić jako nieuzasadniona (art. 385 kpc). O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 kpc.